

Nollund Kirke.

Torsdag d. 30. maj 2019 kl. 11.00.

Egil Hvid-Olsen.

Prædiken til Kristi himmelfarts dag, Mark. 16,14-20. 1. tekstrække.

Salmer.

DDS 252 "Til Himmels fór den ærens drot".

DDS 303 "Kom, Gud Faders Ånd fuldgod".

DDS 254 "Fuldendt er nådens store værk".

- - -

"100 salmer" nr. 832 "Du forsvandt ind i skyen".

Altergang: DDS 438 + 439,1.

"100 salmer" nr. 849 "Igen berørt".

DDS 251 "Jesus, himmelfaren".

Tekstlæsninger.

Salmisten skriver: Herren sagde til min herre: »Sæt dig ved min højre hånd, indtil jeg får lagt dine fjender som en skammel for dine fødder!« Dit magtfulde scepter rækker

Herren fra Zion, hersk midt blandt dine fjender! Dit folk møder villigt frem på din kampdag. »På hellige bjerge har jeg født dig som dug af morgenrødens moderskød.« Herren har svoret og angrrer det ikke: »Du er præst for evigt på Melkisedeks vis.« (*Salmernes Bog 110,1-4*).

Denne hellige lektie skrives i Apostlenes Gerninger: I min første bog fortalte jeg dig, Theofilus, om alt det, som Jesus gjorde og lærte fra begyndelsen lige til den dag, han blev taget op til himlen, efter at han ved Helligånden havde givet sine befalinger til de apostle, han havde udvalgt. Efter sin lidelse og død trådte Jesus frem for dem med mange beviser på, at han levede, idet han i fyrre dage viste sig for dem og talte om Guds rige. Og da han spiste sammen med dem, pålagde han dem, at de ikke måtte forlade Jerusalem, men skulle vente på det, som Faderen havde lovet – »om det har I hørt mig sige: Johannes døbte med vand, men I skal døbes med Helligånden om ikke mange dage.« Mens de nu var sammen, spurgte de ham: »Herre, er det nu, du vil genoprette Riget for Israel?« Han svarede: »Det er ikke jeres sag at kende tider eller timer, som Faderen har fastsat af egen magt. Men I skal få kraft, når Helligånden kommer over jer, og I skal være mine vidner både i Jerusalem og i hele Judæa og Samaria og lige til jordens ende.« Da han havde sagt dette, blev han løftet op, mens de så på det, og en sky tog ham bort fra deres øjne. Som de nu stirrede mod himlen, mens han fór bort, se, da stod der to mænd i hvide klæder hos dem. De sagde: »Hvorfor står I og ser op mod himlen, galilæere? Den Jesus, som er blevet taget fra jer op til himlen, skal komme igen på samme måde, som I har set ham fare op til himlen.« (*Apostlenes Gerninger 1,1-11*).

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Markus: Til sidst viste Jesus sig for de elleve selv, mens de sad til bords, og han bebrejdede dem deres vantro og hårdhjertethed, fordi de ikke havde troet dem, der havde set ham efter hans opstandelse. Så sagde han til dem: »Gå ud i alverden og prædik evangeliet for hele skabningen. Den,

der tror og bliver døbt, skal frelses; men den, der ikke tror, skal dømmes. Og disse tegn skal følge dem, der tror: I mit navn skal de uddrive dæmoner, de skal tale med nye tunger, og de skal tage på slanger med deres hænder, og drikker de dødbringende gift, skal det ikke skade dem; de skal lægge hænderne på syge, så de bliver raske.« Da Herren Jesus havde talt til dem, blev han taget op til himlen, og han satte sig ved Guds højre hånd. Men de drog ud og prædikede alle vegne, og Herren virkede med og stadfæstede ordet ved de tegn, som fulgte med. (*Markusevangeliet 16,14-20*).

Prædiken.

Man siger, at gæster begynder at lugte efter tre dage, og det er da også rigtigt, at man kan blive træt af at varte andre op ved det ene måltid efter det andet. Men oftest hjælper gæsterne jo selv med, når deres ophold strækker sig over længere tid; og så går det hele lidt lettere. Således bliver besøget et afbræk i dagligdagens rutiner, og varer det længe nok, er alle – både værter og gæster - tilfredse, når de sidstnævnte drager afsted. Nu kan man vende sig mod hverdagens opgaver med fornyet energi. Det var dejligt, at gæsterne kom, men også dejligt, at de tog afsted igen.

Alligevel forbinder man ofte afsked med tristhed. Det sker for eksempel, hvis den, man tager afsked med, skal langt væk. Man kan sagtens sige sig selv, at der lige så godt kunne hænde noget uheldigt, hvis han eller hun blev hjemme, men det ukendte ved det fremmede lands skikke og natur vækker ekstra bekymring. Desuden spiller det ind, at det ikke længere er så let at kigge forbi og høre, hvordan det går.

Den triste stemning er dog til at skubbe fra sig. Den, der rejser udenlands, får jo en masse spændende oplevelser. I gamle dage rejste man på dannelsesrejse, og lange udlandsophold er da også med til at danne den rejsende den dag i dag. Derfor er der

større grund til at glæde sig på den andens vegne end at sukke over, at vedkommende er så langt væk.

Det er en helt anden situation, når én, man holder af, dør. Da tilbagelægger han eller hun en rejse, hvorfra ingen vender tilbage. Da er afskeden skæbnesvanger og sorgfuld. Det tager lang tid at begribe, hvor kompromisløs afskeden er. Derfor forbindes afsked ofte med sorg.

Kristi himmelfart handler netop om afsked. Jesus forlader disciplene, idet han vender tilbage til det udgangspunkt, han forlod for at lade sig føde som et menneske. Afskeden er skæbnesvanger og umulig at ændre. Og dog er Kristi himmelfarts dag ikke en sorgens dag. Det lyder tosset, men det er også en nærværets dag.

Adskillelse og nærvær er ganske vist hinandens modsætninger, men ligesom det menneskelige og det guddommelige blev forenet i Jesus fra Nazaret, forenedes adskillelsen og nærværet den dag, da Kristus fór til himmels.

I teksten fra Apostlenes Gerninger hørte vi Jesus forklare disciplene: ”I skal få kraft, når Helligånden kommer over jer, og I skal være mine vidner både i Jerusalem og i hele Judæa og Samaria og lige til jordens ende.” Evangelisten Markus lader ham gribe det lidt anderledes an. Her siger Jesus: ”Disse tegn skal følge dem, der tror: I mit navn skal de uddrive dæmoner, de skal tale med nye tunger, og de skal tage på slanger med deres hænder, og drikker de dødbringende gift, skal det ikke skade dem; de skal lægge hænderne på syge, så de bliver raske.” Det lyder godt nok imponerende! Selvom vi nok er mange, der mener, at vi tror på den kristne Gud, er det sikkert de færreste af os, der har haft oplevelser som dem, Jesus beskriver her. Bruger jeg mig selv som eksempel, har jeg aldrig uddrevet dæmoner, talt i tunger, drukket dødbringende gift eller helbredt ved håndspålæggelse. Slanger har jeg derimod taget i hænderne, men kun fordi jeg fik tilbuddet under ordnede og ufarlige forhold, så det var der ikke noget bemærkelsesværdigt i.

Når det kommer til stykket, er der dog næppe den store forskel mellem det, Jesus lover disciplene i Apostlenes Gerninger og i Markusevangeliet. Det er en særlig kraft, de skal have del i, og den beskrives blot på to forskellige måder af de nytestamentlige forfattere.

Den kraft, disciplene bliver tildelt, er Helligånden, som er den guddommelige kraft, der kan vække troen på det utrolige.

Det betyder næppe, at disciplene har løbet tankeløse risici ved at lege med dødsensfarlige slanger. De har næppe heller slukket tørsten i gift. Til gengæld har de sikkert gjort, hvad de kunne for at helbrede dem, de anså for at være besat af dæmoner, ligesom de efter bedste evne helbredte syge. Dette gjorde de, fordi de troede, at Gud var med dem. De var overbeviste om, at selvom Kristus var forsvundet, var han stadig hos dem i form af Helligånden, hvis man da ellers kan tale om form i den sammenhæng.

Man kan ligefrem høre på betegnelsen ”Helligånd”, at der er tale om noget u håndgribeligt. Jeg ved ikke meget om ånder, men de går for at være usynlige. Derfor er det også svært at vide, hvor mange af dem, der findes. Men det er altså en del af kristendommens budskab, at der findes mindst én, nemlig Helligånden.

Vi skal dog næppe forestille os Helligånden som et magtfuldt spøgelse, der materialiserer sig i en slags synlig gennemsigtighed. Helligånden er næppe velegnet som aktør i moderne gyserfilm. Der er snarere tale om en magt, der virker hvor og når den vil. Måske kan man kalde Helligånden for Guds vilje eller tanke, der inspirerer mennesker til tro.

Det, Helligånden inspirerer til, er tro på, at vi ikke er forladt af Gud, selvom det er to årtusinder siden, at hans udtrykte billede, Jesus Kristus, forlod os. Hans ånd, hans tanker, hans inspiration lever stadig iblandt os som en kraft, der lader os tro på det, vi ikke kan sige os selv, nemlig at Gud vil os det bedste.

At Gud vil os det bedste, åbenbarede han, da han lod sig føde julenat. Han understregede det, da han lod sig henrette langfredag, dels for at tage straffen for vore

synder på sig, dels for at bane vejen gennem døden fra liv til liv. Han bekræftede det påskemorgen, da han trådte levende ud af graven for at fortælle disciplene og alle andre, der havde øre for det, at døden havde mistet sin brod.

I forbindelse med sin himmelfart fremtidssikrede Kristus alt det, han indtil da havde gjort og forkyndt. Efter at have forladt jorden vendte han tilbage i form af Helligånden, for vi tror ikke på enten Gud, Kristus eller Helligånden. Den treenige Gud er derimod det hele på samme tid. Derfor er Kristus stadig til stede i det budskab, Helligånden lader os komme til tro på, og derfor skal vi ikke kun forbinde Kristi himmelfart med afsked, men også med nærvær.

Det er, hvad vi skal synge om lidt i den uddelte salme af Holger Lissner. Allerede i første vers flettes afskeden og nærværet sammen:

”Du forsvandt ind i skyen
og forlod vores sted
for at være helt nær alle steder.
Du gik ud af vor tid,
så hvert eneste nu
rummer glimt af de evige glæder.”

Kristus er borte og nærværende på samme tid. Hans nærvær findes både på det fysiske plan og i tiden. Med sin deltagelse i menneskelivet har han knyttet bånd herfra til sin evighed, så vi kan tro og håbe på, at det liv, vi lever her, kun udgør den første, lille del af det evige liv. Blot fordi Kristus fór til himmels, har han altså ikke skåret forbindelsen til os, men er til stede i Helligåndens virke. Det udfolder Lissner i andet vers:

”Du er ikke forsvundet,
vi skal ikke se op
for at finde dig, Kristus, bag skyer.

For din himmel er her,
når din kærlighed sker
midt i folkeslag, kirker og byer.”

Den himmelfarne Kristus er til stede i kraft af Helligånden, når hans budskab inspirerer til, at ”kærlighed sker midt i folkeslag, kirker og byer”.

Netop Helligånden – den guddommelige budbringer, der taler vores sag - fører Lissner på banen i det næste vers:

”Og du sender din talsmand,
denne kærlige Ånd,
som vil lære os alt, vi kan rumme,
så det dunkle blir lyst
og vor sorg finder trøst –
vores lovsang skal aldrig forstumme.

Det kan lyde så sært med betegnelser som ”talsmand” og ”kærlig Ånd”, men egentlig er det ikke så underligt endda. Jeg tror, at mange, der har mistet en nærtstående, kan sætte sig ind i, hvad Helligånden er for en størrelse. Der er i hvert fald en del efterladte, der har samtaler med deres afdøde. Enten taler de til dem, som om de er til stede, eller også foregår samtalen i hovedet på den efterladte. Formen er underordnet, for den afdøde svarer jo ikke med sin stemme. Samtalen folder sig snarere ud i kraft af, at den efterladte ved, hvad den afdøde ville have svaret på de spørgsmål, der bliver stillet. Den efterladte og den afdøde vil ofte have et nært forhold bag sig. Derved kan den afdøde også kaldes det, som Helligånden betegnes som i salmen, nemlig en kærlig ånd. Men netop fordi den afdøde er til stede som en kærlig ånd, kan vedkommende også være den efterladtes talsmand, der giver trøst og gode råd. Den efterladte kan altså søge råd, vejledning og trøst hos den afdøde, fordi de har stået hinanden så nær.

Det er det samme, der gør sig gældende med Helligånden. Gennem den kan vi søge råd, vejledning og trøst hos den himmelfarne Kristus, som i kraft af sin stedfortrædende død står os alle lige så nær som de personer, vi anser for at være vores nærmeste.

Med Helligåndens tilstedeværelse er afskeden erstattet af nærvær og sorgen erstattet af glæde. Derfor slutter Lissner sin salme med disse ord:

”Det er himmelfartsglæden,
at du lever i os
og går med os til jorderigs ende,
at du sender os ud
over grænser og skel,
for at alle Guds godhed skal kende.”

Kristi himmelfarts dag handler altså ikke først og fremmest om afsked, men om det nærvær, der kan fastholdes i kraft af Helligånden, vores guddommelige talsmand.

Amen.